

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА

Сучасні дослідження та застосування розторопші плямистої

тематичний список літератури

Миколаїв
2024

1. Бахмат М. І., Ковальчук О. В., Хоміна В. Я. Ефіроолійні рослини. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2006. 312 с.
2. Бахмат М. І., Хоміна В. Я. Агроекологічне обґрунтування вирощування лікарських олієвмісних культур в умовах південної частини Лісостепу Західного. *Вісник ЖНАЕУ*. 2013. № 2, Т. 1. С. 8–14. URL: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/527>
3. Безвіконний П. В., Тарасюк В. А. Біометричні показники структури урожаю розторопші плямистої залежно від способу сівби і ширини міжрядь. *Сучасний стан науки в сільському господарстві та природокористуванні: теорія і практика* : матеріали міжнародної наукової інтернет-конференції. Тернопіль, 2019. С. 34–36.
4. Біологічні та технологічні особливості продуктивності розторопші в умовах Передкарпаття / Т. В. Мельничук та ін. *Передгірне та гірське землеробство і тваринництво*. 2019. Вип. 65. С. 91-102.
5. Вишнівський П. С., Журавель С. В. Вирощування розторопші плямистої (*silybum marianum*) за умов органічної технології в умовах Житомирського Полісся. *Землеробство, рослинництво, овочівництво та багтанництво*. 2022. С. 47-52. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.128.6>.
6. Воронцов В. Т., Опара М. М. Досвід вирощування розторопші плямистої на невеликих ділянках та використання її з метою оздоровлення. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2010. № 2. С. 41-45.
7. Гамаюнова В. В., Дьомін О. В. Продуктивність розторопші плямистої в Південному Степу. *Збірник наукових праць Національного наукового центру Інститут землеробства НААН*. 2015. Вип. 4. С. 107-114.
8. Гамаюнова В. В., Дьомін О. В. Удосконалення окремих агротехнічних прийомів вирощування розторопші плямистої в умовах півдня України. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*. 2015. Вип. (1 (1)). С. 139-144.
9. Дем'янюк О. С., Куценко Н. І., Куценко О. О. Уточнення методичних питань щодо визначення посівних якостей розторопші плямистої. *Збалансоване природокористування*. 2021. № 3. С. 78-87.

10. Колесник М. Д., Баньковська І. Б., Костенко О. І. Складові ефективності використання розторопші плямистої. *Вісник Полтавської державної академії*. 2009. № 1. С. 76-77.
11. Колесник М. Д., Семенов С. О., Баньковська І. Б., Троцький М. Я. Особливості хімічного складу розторопші плямистої. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2007. № 1. С. 93-95.
12. Колесник М.Д. Баньковська І.Б. Застосування розторопші плямистої поросяттам. *Тваринництво України*. 2008. № 2. С. 32-34. URL: <https://fri-journal.com/index.php/journal/article/download/630/520/>
13. Комар А. В. Розторопша плямиста – як джерело цінних лікарських препаратів. *Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 9-11 грудня 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 64-66. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8534>*
14. Кориляк М. З. Фітотерапевтичні властивості розторопші плямистої та її використання в годівлі тварин. *Рибогосподарська наука України*. 2013. № 4. С. 97-105.
15. Кузнецова І. В. Розторопша плямиста як сировина для харчової промисловості. *Вісник аграрної науки*. 2010. № 6. С. 62-63.
16. Культура розторопша плямиста (особливості вирощування та зберігання). *Аграрії разом*. URL: <https://agrarii-razom.com.ua/culture/roztropsha-plyamista>
17. Курило В., Кондратюк С. Розторопша плямиста у гуманній і ветеринарній медицині. *Тваринництво України*. 2016. № 1-2. С. 38-40.
18. Куценко Н. І. Оцінка показників якості та урожайності насіння поширених в Україні сортів розторопші плямистої. *Збалансоване природокористування*. 2021. № 4. С. 100-106. DOI: <https://doi.org/10.33730/2310-4678.4.2021.253093>.
19. Куценко О., Марченко О. Вплив умов вирощування на посівні властивості насіння розторопші плямистої. *Збірник наукових праць УДДУ*. 2006. Вип. 63. Ч. 1. С. 48-52.

20. Мельничук Р. В. Насіннева продуктивність розторопші плямистої при різних способах її вирощування. *Сучасні проблеми розвитку аграрної науки* : матеріали студ. наук.-практ. конф., 21–22 березня 2007 р. Полтава, 2007. С. 44–46.
21. Носенко Ю. Розторопша плямиста — «подарунок Діви Марії». *Агробізнес сьогодні*. 2017. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/ekspertna-dumka/item/8201-roztoropsha-plyamysta-podarunok-divy-marii.html>
22. Олійні культури в Україні: навч. посібник / за ред. В. Н. Салатенка. Київ : Основа, 2008. 420 с.
23. Опис та характеристика рослини розторопша плямиста. *Аграрії разом*. URL: <https://agrarii-razom.com.ua/plants/roztropsha-plyamista>
24. Особливості впливу ширини міжрядь посіву розторопши плямистої (*Silybum marianum*) на ростові процеси за умов органічної технології її вирощування / С. В. Журавель та ін. *Sciences of Europe*. 2022. № 105. Р. 13-17.
25. Перспективність використання лікарсько-кормових трав для виробництва органічних кормових добавок / М. І. Штакал. *Землеробство та рослинництво: теорія і практика*. 2022. Вип. 1(3). С. 34-41. URL: <http://journal-agriplant.com/index.php/journal/article/download/29/27>
26. Півень І. І. Інтродукція розторопші плямистої *Silybum marianum* (L.) Gaertn. на Житомирщині. *Теоретичні та прикладні аспекти інтродукції рослин і зеленого будівництва* : матер. IV міжнар. наук. конф. молодих дослідників, до 170-річчя дендропарку "Тростянець", 20-23 трав. 2004 р. Тростянець, 2004. С.190-191.
27. Поспелов С. В., Самородов В. М., Остапчук А. А. Вплив строків сівби на продуктивність розторопші плямистої. *Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення в загальноосвітній школі* (присвяч. 120-річчя від дня народж. М. І. Вавилова) : матер. міжнар. наук.-практ. конф. Полтава, 2008. С. 245-246.
28. Регулятори росту, як ефективні засоби підвищення якісних показників насіння лікарських рослин / В. Я Хоміна, С. П. Пономаренко, І. П. Григорюк, О. І. Серга. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Біологія, біотехнологія, екологія. 2015. Вип. 214. С. 294-303.

29. Ріст, розвиток та насіннева продуктивність розторопші плямистої залежно від застосування ретардантів, строків та способу сівби / О. В. Князюк О. В. та ін. *Вісник Уманського національного університету садівництва*. 2019. № 2. С. 54–58.
30. Розторопша – лікарська рослина, що стає усе більш популярною в Україні. *Агрономія сьогодні*. 18 квітня 2023 р. URL: <https://www.agronomy.com.ua/statti/nishevi-kultury/1585-roztoropsha-likarska-roslyna-shcho-staie-use-bilsh-populiarnoju-v-ukraini.html>
31. Розторопша є перспективною до вирощування в Україні лікарською рослиною. *SuperAgronom*. URL: <https://superagronom.com/news/5963-roztoropsha-ye-perspektivnoyu-do-viroschuvannya-v-ukrayini-likarskoju-roslinoyu>
32. Розторопша плямиста - *Silybum marianum*. *Вірдол*. URL: <https://virdol.com.ua/roslini/roztoropsha-plamysta>
33. Розторопша плямиста. *Пропозиція*. URL: <https://propozitsiya.com/ua/roztoropsha-plyamista>
34. Розторопша плямиста: застосування та технологія вирощування. *Мережа організацій громадянського суспільства "Зелена Житомирщина"*. URL: <https://zelena.org.ua/publication/roztoropsha-plyamysta-zastosuvannya-ta-tehnologiya-vyroshchuvannya>
35. Рослинництво : практикум / О. І. Зінченко та ін. ; за ред. О. І. Зінченка. Вінниця : Нова книга, 2008. 536 с.
36. Сукач О. М. Розробка і обґрунтування параметрів конусного злущувача насіння розторопші плямистої : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.05.11 / Львівський національний аграрний університет. Львів, 2015. 20 с.
37. Тарасюк В. А. Насіннева продуктивність розторопші плямистої залежно від строків і способів сівби. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2008. № 16. С. 127-129.
38. Тарасюк В. А. Розторопша плямиста в умовах Південно-західної частини Лісостепу України. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2007. № 15. С. 89-91.

39. Тарасюк В. А., Безвіконний П. В. Вивчення та обґрунтування доз мінеральних добрив під розторопшу плямисту (*silybum marianum* (L.) Gaertn.). *Актуальні проблеми рослинництва в умовах змін клімату: матеріали науково-практичної конференції*. С. 37-41.
40. Тарасюк В. А., Безвіконний П. В., Потапський Ю. В. Продуктивність агроценозу розторопші плямистої залежно від строків, способів сівби та норми висіву в умовах Правобережного Лісостепу України. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Сільськогосподарські науки. 2022. Вип. 124. С. 92–97.
41. Тарасюк В. А., Хоміна В. Я. Вплив агротехнічних заходів на густоту стояння рослин розторопші плямистої. *Наукові праці інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків*. 2014. Вип. 21. С. 105-108.
42. Тарасюк В. Ефективність вирощування насіння розторопші плямистої в умовах Лісостепу Західного. *Аграрна наука та освіта Поділля*. 2017. С. 140-142.
43. Ушкаренко В. О., Федорчук В. Г., Філіпова І. М., Кісничан Л. П. Оптимізація технології вирощування плодів розторопші плямистої (*Silybum Marianum* (L.) Gaertn) на поливних землях Півдня України. *Таврійський науковий вісник*. 2014. Вип. 88. С. 191–194.
44. Ушкаренко В. О., Філіпова В. О. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність розторопші на зрошуваних землях Півдня України. *Таврійський науковий вісник*. 2013. Вип. 83. С. 110–115.
45. Федорчук М. І. Класифікація лікарських рослин : метод. розробка. Херсон : Колос, 2004. 19 с.
46. Федорчук М. І., Рафальський А. К., Коковіхін С. В. Шкідники лікарських рослин. Херсон : Колос, 2006. 25 с.
47. Філіпова І. М. Агротехнічні заходи вирощування розторопші плямистої в умовах зрошення на півдні України : автореф. дис. ... канд. с.-г. наук : 06.01.02 / ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет". Херсон, 2013. 20 с.
48. Холод С. М., Іллічов Ю. Г. Особливості росту і розвитку інтродукованих форм розторопші плямистої (*silybum marianum* (L.) Gaertn.) в Лісостепу України. *Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх*

технологій : матеріали третьої міжнародної науково–практичної інтернет–конференції. Полтава, 15–16 травня 2014 р. Полтава, 2014. С. 93-95.

49. Хоміна В. Я. Показники фотосинтетичного потенціалу агроценозів розторопші плямистої залежно від впливу окремих агротехнічних заходів. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2014. Вип. 3 (27). С. 119-123.

50. Хоміна В. Я., Рудь А. В., Шустов Р. О. Розторопша плямиста – в умовах Лісостепу Західного. *Інноваційні технології в рослинництві* : матеріали II всеукраїнської наукової інтернет-конференції (15 травня 2019 р.). С. 166-168.

51. Хоміна В. Я., Тарасюк В. А. Урожайність розторопші плямистої залежно від технологічних заходів в умовах Лісостепу Західного. *Збірник наукових праць ННЦ “Інститут землеробства НААН”*. 2015. С. 123-131.

52. Хоміна В., Тарасюк В. Агроекологічні аспекти вирощування розторопші плямистої в умовах Лісостепу західного. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2012. С. 269-272.

53. Швець І. Л. Вплив строків сівби на схожість насіння та сезонний розвиток розторопші плямистої в умовах Центрального Полісся. *Таврійський науковий вісник*. 2004. Вип. 34. С. 56-59.

54. Яковчук С. Урожайність насіння розторопші плямистої залежно від застосування окремих агротехнічних заходів в умовах СТЗОВ «Колосок-2» Герцаївського району Чернівецької області. *Екологічні проблеми сучасності* : збірник наук. праць V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Кам'янець-Подільський, 13 квітня 2023 р.). Кам'янець-Подільський, 2023. С. 226-229.

55. Bielski S. Milk thistle (*Silybum marianum* L. Gaertn.) achene yield had a positive response to nitrogen fertilization, row spacing, sowing date, and weed control methods. *Industrial Crops and Products*. 2021. Vol. 160, Article 113104. <https://doi.org/10.1016/j.indcrop.2020.113104> У статті досліджується вплив азотного удобрення, ширини міжрядь, строків сівби та методів боротьби з бур'янами на врожайність сім'янок розторопші плямистої (*Silybum marianum*). Дослідження показало, що всі зазначені фактори позитивно впливають на продуктивність культури, підкреслюючи важливість оптимізації агротехнічних умов для покращення врожайності. Результати мають значення

для розробки ефективних практик управління виробництвом розторопші в комерційному сільському господарстві.

56. Estaji A., Niknam F. Foliar salicylic acid spraying effect on growth, seed oil content, and physiology of drought-stressed *Silybum marianum* L. plant. *Agricultural Water Management*. 2020. Vol. 234, Article 106116. <https://doi.org/10.1016/j.agwat.2020.106116> У статті вивчається вплив обробки листя саліциловою кислотою на ріст, вміст олії в насінні та фізіологічні характеристики розторопші плямистої (*Silybum marianum*) за умов посухового стресу. Результати показують, що саліцилова кислота сприяє підвищенню стійкості рослин до стресу, покращуючи водний баланс, фотосинтетичну активність та врожайність насіння. Дослідження підкреслює важливість використання саліцилової кислоти як інструменту для управління стресовими умовами вирощування.

57. Liava V., Karkanis A., Danalatos N., Tsiropoulos N. Effects of two varieties and fertilization regimes on growth, fruit, and silymarin yield of milk thistle crop. *Agronomy-Basel*. 2022. Vol. 12(1), Article 105. <https://doi.org/10.3390/agronomy12010105> У статті досліджуються впливи двох сортів розторопші плямистої (*Silybum marianum*) та різних режимів удобрення на ріст, врожайність плодів і вміст силімарину. Автори аналізують, як комбінації сортових особливостей і удобрення впливають на продуктивність цієї культури, відомої своїми фармакологічними властивостями. Дослідження виявило, що оптимальні режими удобрення здатні значно підвищити врожайність і концентрацію силімарину, підкреслюючи важливість адаптивних агротехнологій для покращення виробництва цінних біологічно активних сполук.

58. Marceddu R., Dinolfo L., Carrubba A., Sarno M., Di Miceli G. Milk thistle (*Silybum marianum* L.) as a novel multipurpose crop for agriculture in marginal environments: A review. *Agronomy-Basel*. 2022. Vol. 12(3). Article 729. <https://doi.org/10.3390/agronomy12030729> Стаття "Milk Thistle (*Silybum marianum* L.) as a Novel Multipurpose Crop for Agriculture in Marginal Environments: A Review" є оглядовим дослідженням, яке вивчає потенціал використання розторопші плямистої (*Silybum marianum*) як багатофункціональної культури. Основна увага приділяється її можливості адаптуватися до маргінальних умов вирощування, зокрема на ґрунтах із низькою родючістю або в умовах стресових факторів, таких як засуха та висока солоність. Автори аналізують агрономічні характеристики цієї рослини, її потенціал для біоенергетики, фармацевтичного виробництва та

кормового використання. Розглянуто біологічні механізми стійкості розторопші до стресових умов і її позитивний вплив на навколишнє середовище. Це дослідження підкреслює важливість розширення агротехнічного використання *Silybum marianum* як перспективної культури для сталого сільського господарства.

59. Martinelli T. Plant morphology, vegetative biomass composition, and energy content of three different *Silybum marianum* accessions. *Journal of Polish Sciences - Garden Cultus*. 2020. Vol. 19(6). P. 71–78. DOI: <https://doi.org/10.24326/asphc.2020.6.6>. Стаття "Морфологія рослин, склад вегетативної біомаси та енергетичний зміст трьох різних образів *Silybum marianum*" досліджує морфологічні та біохімічні характеристики трьох різновидів розторопші плямистої (*Silybum marianum*). Дослідження включає вимірювання параметрів рослин, таких як висота, кількість бічних пагонів, діаметр основного стебла, а також енергетичний потенціал біомаси за допомогою калориметричного аналізу. У роботі виявлено суттєві відмінності між різновидами за рядом характеристик, включаючи центральну висоту голови та індекс врожайності плодів. Також досліджено склад біомаси, зокрема вміст азоту, вуглецю, водню, а також загальну енергетичну цінність. Це дослідження надає цінні дані для оцінки потенціалу *Silybum marianum* у сільському господарстві та енергетичному використанні.

60.